

БУДІВНИЧИЙ КРАСНОГО ПИСЬМЕНСТВА

КОЖЕН, хто знав письменника Леоніда Петровича Бразова, спілкувався з ним, спіпрацював, бачив у ньому Людину великої душі і доброго серця. Він був хорошим товаришем, водночас суворим і вимогливим, коли йшлося про справу, але надійним: йому можна було довіритися, спитати поради і одержати її, він не міг зрадити, або не дотримати слова. На таких людях, як кажуть у народі, світ тримається і то є істина.

Я мав щастя спілкуватися з Леонідом Петровичем з 1953 року і до останніх днів його життя. Ми познайомилися у редакції газети «Зоря Полтавщини», багато літ спіпрацювали у місцевій організації Спілки письменників.

Будучи вимогливим до себе, неважно працюючи над кожним словом своїх творів, Бразов того самого вимагав і від інших. Де б не працював, був переконаний у своїй правоті і стояв на цьому твердо і до кінця.

Не один рік працюючи відповідальним секретарем «Зорі Полтавщини», тобто відповідальним не лише за макет газети, а й за її зміст і стиль, він, бувало, безстрашно скрещував списки з головним редактором, щось захищаючи, чи відхиляючи якийсь недолугий матеріал, насамперед, це стосувалося творів, що мали зватися художніми — оповідань, віршів, нарисів. Знаю, йому було нелегко, та інакше він не міг: коли б поступився, то було б проти його совісті. За свої переконання Бразов платив здоров'ям, а воно ж було і так підірване отим важким пораненням часів війни, саме на тій вогневій позиції батареї, яку він утримував до останнього і не віддавав ворогові.

Чого досягав Бразов своєю непоступливістю? В ті роки, коли він був відповідальним секретарем «Зорі Полтавщини», на її сторінках не з'являлося випадкових речей: слабеньких на дріб'язкові теми оповідань, сірих віршів, поверхових «аби про що» писаних ре-

цензій, далеких від справжнього гумору фейлетонів чи гуморесок.

Пізніше, коли Бразов із утворенням у Полтаві книжково-газетного видавництва перейшов до нього на посаду головного редактора, він лишався на своїх позиціях. За час роботи у видавництві, яке було універсальним, відредагував і видав 12 книжок художньої прози і поезії. Серед них — оповідання Пилипа Бабанського, вперше видався Микола Стеценко, який став відомим дитячим письменником. Хочу згадати і вихід у світ «Наукових записок» музею Короленка (перший випуск 1961 року) «Записки», відредаговані ним, із повним правом можуть бути віднесені до кращих видань 60-х років про Короленка.

Ще пізніше, коли видавництво в Полтаві після розформування радгоспів перестало діяти, Бразова запросили до харківського видавництва «Прапор» представляти в ньому Полтавську область і зокрема письменницьку організацію. Він став, так би мовити, повноважним посланцем видавництва в нашій області. За кілька років роботи Леонід Петрович встиг організувати, відредагувати і передати видавництву кілька десятків рукописів, які були внесені до видавничого плану без попереднього рецензування і видані.

Із власного досвіду скажу: Леонід Петрович був не просто редактором, яких я знав, спілкуючись із видавництвами, він був, насамперед, радником, помічником, одnodумцем. Це особливо важливо для автора. Обережно ставлячись до авторського тексту; до кожного слова і коми, він тим самим намагався зберегти мову, а якщо був стиль, то і стиль рукопису. І радів, був щасливий, коли це йому вдавалося.

Десятки книжок при допомозі такого редактора ставали справжніми зразками мистецтва, звичайно ж, коли в основі цих творів було щось своє, непересічне, самобутнє. Це ще одна

грань таланту Леоніда Бразова, так якраво втілена в його редакторській роботі. Ця праця ніколи не забудеться, а його уроки візьмуть з собою молодші побратими, яким він допоміг обрати долю літератора, нелегку, непросту, але разом із тим і почесну.

Бразов, десятки років завантажений, як редактор, усе ж знаходив час для роботи над власними творами. Почав він писати рано, але вперше став автором книги-збірки оповідань «Вірне серце» — у 45 років. У видавництвах Харкова, Києва, Полтави за час свого творчого життя побачили світ понад 20 книг художньої прози високої проби. У його робочому столі лишилися готові до друку чотири повісті і десять п'єс, дві з яких були прийняті до вистави. Залишені нам у спадок його блискучі оповідання, повісті, романи, п'єси — то справжня школа життя, широка картина, напрочуд розмаїта і багата, заселена живими людьми — нашими сучасниками, закоханими у свою землю, сильними, мужніми.

На вечорі, що недавно відбувся у Полтаві у його рідному педвузі з нагоди 81-ї річниці з дня народження Леоніда Петровича, було сказано чимало доброго про Бразова. Сам про себе він говорив за життя мало і рідко. Іноді здавалося: він не до кінця розуміє значення свого внеску у вітчизняну літературу. А внесок цей вагомий, це по-справжньому не оцінений. Сьогодні, коли минув майже рік, як немає з нами Леоніда Петровича, ми можемо по праву назвати його визначним українським письменником. Критика, літературознавство, які зазвичай дещо відстають від літературного процесу, мають сказати своє слово про Леоніда Бразова. Усім життям, всією своєю творчістю він цього заслуговує, бо завжди був і лишається у строю активних будівничих вітчизняного красного письменства.

Борис ЛЕВІН.

Член правління Полтавської письменницької організації.

ВІД КОМІСІЇ З ЛІТЕРАТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЛЕОНІДА БРАЗОВА

КОМІСІЯ, створена за рішенням зборів громадськості м. Полтави від 20 листопада 1997 року, та Правління Полтавської письменницької організації звертаються до полтавців, які знали і спілкувалися із письменником Леонідом Бразовим. Це, насамперед, стосується його фронтових побратимів, земляків — мешканців села Ладжиного Машівського району; товаришів по роботі — письменників, журналістів, викладачів і колишніх студентів Полтавського педінституту, в якому Бразов навчався; школи, ви-

давництва, редакцій газет та радіо, де він працював. За збережені листи, фотографії, літературні матеріали, спогади (у письмовій формі). Комісія була б вдячна, всі ці матеріали мають бути використані при підготовці «Книги пам'яті» письменника.

Прохання звертатися за адресою: 314020, Полтава, вул. Леніна, буд. 11/21, кв. 1, Безобразовій Л. Л.

КОМІСІЯ.